

eine starke Bindung am Orte mit Heckenrosenbewuchs festgestellt. Landwirtschaftliche Tätigkeit hatte auf die Population keinerlei Einfluss.

Literatura:

Hudec, K. : Fauna ČSSR Ptáci III_2 Academia 1983

Štancl, L.: Akce "Lanius" a výsledky výzkumu hustoty osídlení na Bohdanečsku z roku 1981. Sborník IV. Vých. pob. ČSO 1983

Adresa autora:

Ing. Jiří Žaloudek
Morašice 21
533 11 Zdechovice

Pozorování strnada severního (*Calcarius lapponicus*) a pěnká-
vka sněžného (*Montifringilla nivalis*) na Lanškrounsku

František Štancl

Při odvozu dřeva z plného letiště JZD Výprachtice vyle-
teval z pod kol jedoucího nákladního auta pták, na první pe-
hled podobný o strnada rákosního. Vždy vylétěl až v poslední
chvilí a musel jsem řidiče neustále upozorňovat, aby zpomalil,
jinak by jej pravděpodobně přešel. Při odvozu dalšího nákladu
jsem se zastavil doma pro dalekohled 10 x 50 a "Petersonův"
klíč na detailní určení pozorovaného ptáka.

V době pozorování 28. února 1985 byla všude na polích
asi 70 cm vrstva sněhu. Pouze příjezdová cesta ke skládkám
dřeva byla vyhrnuta buldozerem. Tam, kde radlice zajela hlou-
běji, objevil se černý pruh polní cesty. Těchto míst s černý-
mi skvrnami cesty bylo na dvou kilometrech cesty jenom pár a
právě na nich se pozorovaný pták zdržoval. Strnad byl nápad-
ně krotký a nechal k sobě přiblížit na 3 až 4 metry. Zdálo se,
že jeho odchyt bude snadnou záležitostí. Po natažení 6 m "ja-
ponky" jsem se jej pokoušel nadehnat. Strnad přede mnou rych-
le pobíhal, detlačil jsem jej několikrát až k síti, ale zde
se pokaždé vše skončilo, protože ji vždy elegantním obloučkem
obletěl a sedl si na druhou stranu.

Na tak malou vzdálenost bylo snadnou záležitostí jeho
přesné určení. Jednalo se o o strnada severního (*Calcarius
lapponicus*). Hlavu měl podobnou o strnada rákosního, ale nad
okem byla černá přetata nadečným pružkem žlutavé barvy. Dále
měl tmavě skvrněné hrdle oddělené po stranách bělavým pruž-
kem, bělavá byla i spodina těla. Na noze byl nápadný dlouhý
"linduščí" zadní dráp. Při detailním pohledu byl vidět žluta-
vý zobák s černou špičkou.

Po každé natlačce se opět obloučkem vrátil na původní
místo.

Po čtvrtém natlačení si sedl na sníh a počal cvrčivě
zpívat a posléze hvízdavě vábit. Z oblehy se nedaleko něho
snesl další strnad, jak jsem si v první chvíli myslel. Tento
nový pták se však od něj zřetelně lišil velikostí a vlnoví-
tým způsobem letu. Na vzdálenost 30 m jsem si jej dobře pře-
hlédl. Byl asi o polovinu větší, než sledovaný strnad.

Výrazně byla i delší křídla a ocas. Měl šedou hlavu, tmavou skvrnu na hrdle, bíle lemovanou a hnědý hřbet. Nápadná byla bílá křídla, lemovaná černými ručními letkami. Byl poměrně plašší a při přiblížení se zvedl a s ním odletěl i strnad. Podle všech znaků jsem jej bezpečně určil na pěnkaváka sněžného (*Montifringilla nivalis*). Je velkou náhodou pozorovat tyto vzácné ptáky v jediný den a zároveň jsem srdečně litoval toho, že se mně nepodařilo ani jednoho chytit.

Seuhrn

Nedaleko Lanškrouna (okres Ústí nad Orlicí) na poli u vesnice Výprachtice byli 28. 2. 1985 pozorováni: strnad severní (*Calcarius lapponicus*) a pěnkavák sněžný (*Montifringilla nivalis*).

Zusammenfassung

Am 28. 2. 1985 wurden unweit von Lanškroun (Kreis Ústí nad Orlicí - Ostböhmen) auf einen Feld des Dorfes Výprachtice eine Spornammer (*Calcarius lapponicus*) und ein Schneefink (*Montifringilla nivalis*) beobachtet.

František Štancl,
561 34 Výprachtice
čp. 226

Výskyt bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na rybníku Újezd u Sezemic v zimě roku 1985 - 1986

Jiří Česák

Poprvé jsem zjistil výskyt bukače velkého na rybníku Újezd (okres Pardubice) na jaře 28. března 1984. Ozýval se typickým hlasem "hý-vumb" a to každý den až do 1. května, kdy jsem ho zaslechl naposled. Bukal jak v noci, tak během dne, nejintenzivněji však brzy zrána. Je proto pravděpodobné, že zde v r. 1984 vyhníždil i když se mně nepodařilo hnízdo nalézt.

V r. 1985 se na tomto rybníku v době hnízdění vůbec neožýval. Objevil se až 1. prosince 1985, při denní teplotě -7°C . Rybník byl vypuštěný, malé vodní plochy byly zamrzlé a zasněžené, jediná možnost obživy pro bukače byla na nezamrzlé přítokové struze. Tato struha není zarostlá a proto bylo možno bukače zjistit i z větší vzdálenosti. Odlétal teprve při přiblížení asi na 20 m. Letěl nízko nad rákosím a po pár metrech zase zapadl. Při mé další návštěvě rybníka 7. prosince 1985 již nezamrzlo. Bukače jsem zjistil uprostřed porostu orobince a rákosu. Vylétl přede mnou ve vzdálenosti necelých 10 m a hned znovu zapadl.

V těchto místech jsem bukače zjistil ještě 15. a 21. prosince. Poslední jeho výskyt jsem zjistil 8. února 1986 za mrazu -15°C , kdy zamrzla i přítoková struha. Bukač stál na okraji rákosu a zdál se být velmi vyhublý. Přiblížil jsem se k němu až na vzdálenost asi 4 m, než pomalu a těžkopádně odlétl. Přesto se zde vyskytoval ještě v následujících dnech.

Poznámka redakce:

Zdá se, že na území východních Čech zimují jednotlivé kusy bukače velkého častěji.

Ze záznamů uvádíme:

v zimě 1944/1945 přezimoval dle sdělení porybného Ešnera 1 ex na rybníku Sopřeč; ze 16. 12. 1945 je jeden ex. ve sbírkách muzea v Pardubicích ulovený na Bohdanečském rybníku; 24. 2. a 1. 3. 1963 pozorován na kanálu v Bohdanči; 16. 1. 1973 na břehu Labe u Kunětic; začátkem února 1976 nalezen uhynulý u rybníku Šmatlán u Chvojence.